
2.1 Από την αγροτική κοινωνία στην
κοινωνία της
πληροφορίας και της γνώσης

2.1.2 Βιομηχανική κοινωνία

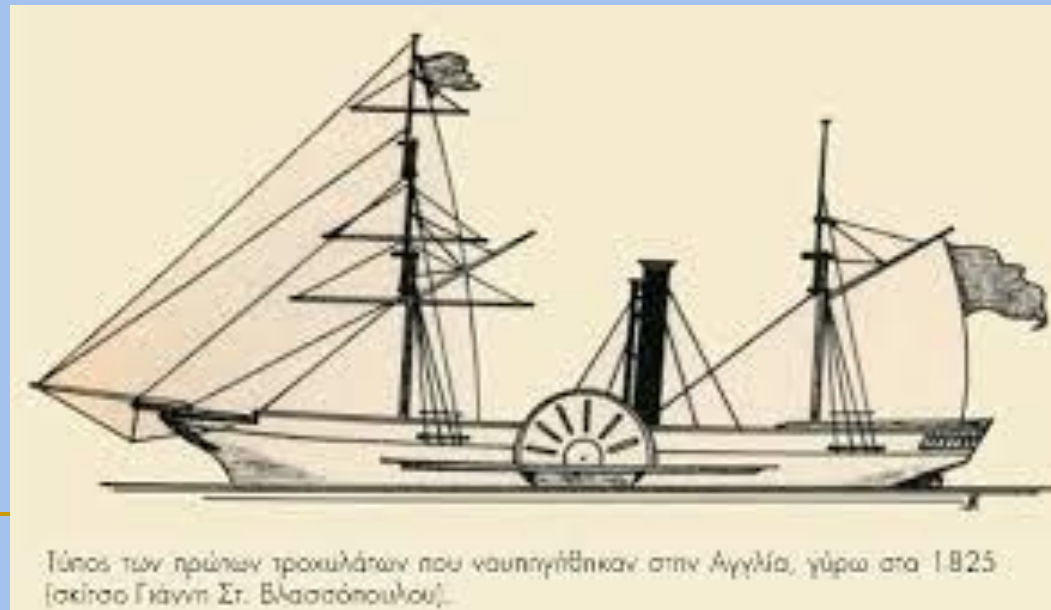
Βιομηχανική Κοινωνία

- **Εκβιομηχάνιση** είναι η χρησιμοποίηση μηχανών στην παραγωγική διαδικασία, στην παραγωγή δηλαδή προϊόντων
- Η εκβιομηχάνιση είναι ο πυρήνας της **βιομηχανικής επανάστασης**, μιας μακρόχρονης και σύνθετης διαδικασίας τεχνολογικών μεταβολών στην παραγωγή των προϊόντων, τις συγκοινωνίες, την οικοδόμηση κτιρίων κτλ.

- Η βιομηχανική επανάσταση ξεκίνησε από τη Βρετανία στα μέσα του 18^{ου} αιώνα (1750) και στη συνέχεια επεκτάθηκε στην Ευρώπη και την Βόρεια Αμερική.

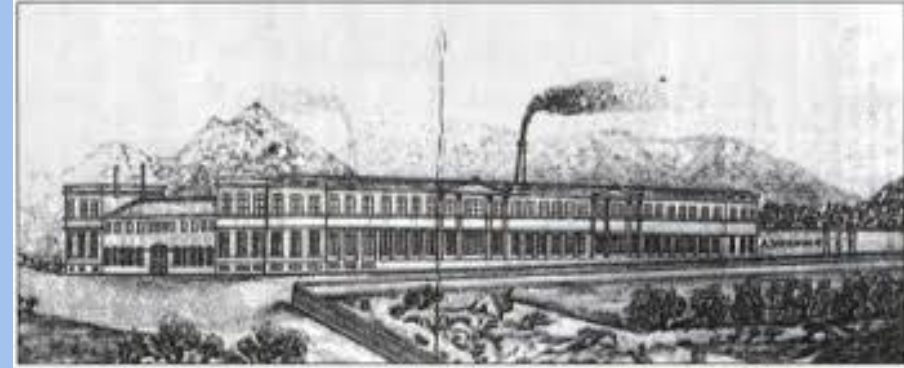
- Κατασκευάστηκαν μηχανές και χρησιμοποιήθηκε η δύναμη του νερού και του ατμού στην παραγωγική διαδικασία.

Τύπος των πρώτων τροχιλάτων που ναυπηγήθηκαν στην Αγγλία, γύρω στα 1825 (σκίτσο Γιάννη Στ. Βλασσόπουλου).

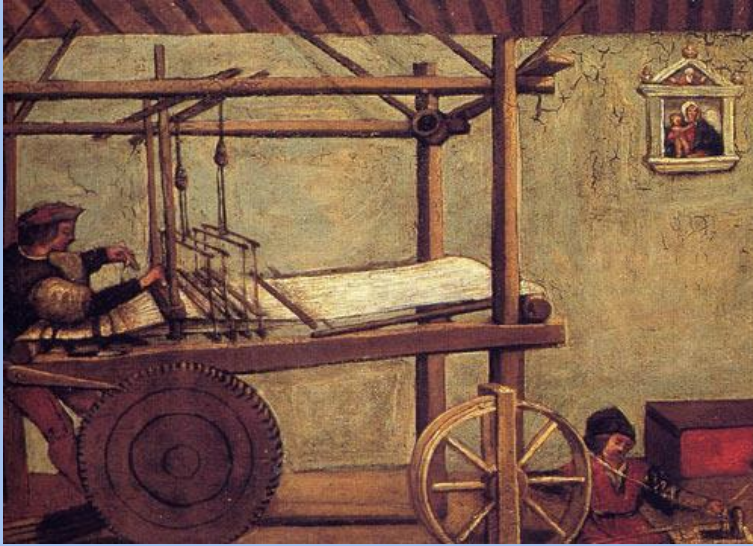
Εργοστάσια

- Οι βιοτεχνίες, στις οποίες γινόταν μέχρι τότε η παραγωγή των διαφόρων προϊόντων, αντικαταστάθηκαν από τα **εργοστάσια**.

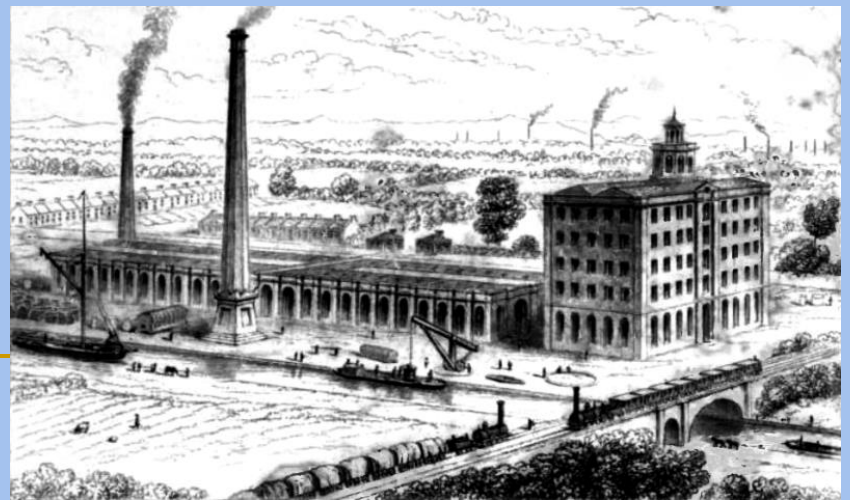
Βασιικές αλλαγές

■ Από χειροκίνητες μηχανές σε ατμοκίνητες μηχανές

Βασιικές αλλαγές

- Μικρές μηχανές σε μικρά εργαστήρια μετατράπηκαν σε μεγάλες μηχανές σε μεγάλα εργοστάσια

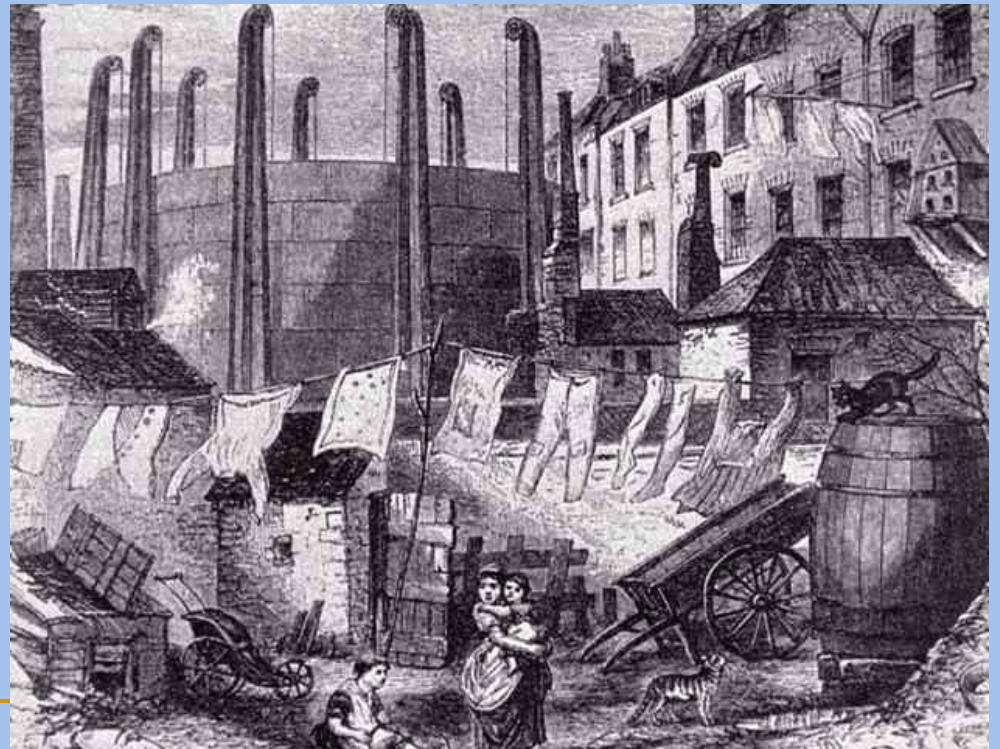
Βασιικές αλλαγές

Οι άνθρωποι μέχρι τότε ζούσαν στην ύπαιθρο σε χωριά και μικρές πόλεις

0037626 FRANCE: PLOUGHING, 1763.
Credit: The Granger Collection, New York

Κατά τη βιομηχανική επανάσταση οι άνθρωποι συγκεντρώνονται στις πόλεις γύρω από τα εργοστάσια

Από την αγροτική στη βιομηχανική κοινωνία

- Σχηματικά οι βασικές αλλαγές που έφερε η βιομηχανική επανάσταση είναι:

BIOTEXNIA	Χειροκίνητες μηχανές	Μικρές μηχανές σε μικρά εργαστήρια	Εργάτες ζουν σε χωριά και μικρές πόλεις
↓	↓	↓	↓
BIOMHXANIA	Ατμοκίνητες μηχανές	Μεγάλες μηχανές σε μεγάλα εργοστάσια	Μεγάλοι εργατικοί πληθυσμοί συγκεντρώνονται γύρω από τα εργοστάσια και δημιουργούνται μεγάλες πόλεις

Αλλαγές στην κοινωνία

- Αυτές οι εξελίξεις μετέβαλαν τη δομή της κοινωνίας.
- Έτσι, έγιναν αλλαγές
 - στην οργάνωση της κοινωνίας,
 - τους θεσμούς,
 - τον τρόπο σκέψης των ανθρώπων

Ποιες αλλαγές έγιναν

- **α) Αστικοποίηση.** Η βιομηχανική κοινωνία χαρακτηρίζεται από τη συγκέντρωση του πληθυσμού στις **πόλεις**. Η συγκέντρωση του πληθυσμού στις πόλεις ονομάζεται **αστικοποίηση**

Πίνακας: Αστικοποίηση 1913-1990

Χώρα	Ποσοστό αστικού πληθυσμού το 1913	Ποσοστό αστικού πληθυσμού το 1990
Γερμανία	60%	90%
Γαλλία	44%	85%
Σουηδία	25%	80%
Πορτογαλία	20%	40%
Ουγγαρία	17%	64%
Βαλκάνια	10%	55%

I. T. Berend, *Οικονομική Ιστορία του Ευρωπαϊκού 20ού αιώνα*, μτφρ. Θανάσης Βασιλείου, Αθήνα, εκδ. Gutenberg, 2009.

- Χαρακτικό του 1872 με εργατική γειτονιά στο Λονδίνο.
- Οι πιο πολλοί εργάτες ζούσαν σε μικρά δωμάτια στο κέντρο της πόλης.
- Τα βρόμικα νερά από σπίτια και εργαστήρια ρίχνονταν συνήθως στο δρόμο, σε ανοιχτά κανάλια και ποτάμια.
- Οι κακές συνθήκες υγιεινής προκαλούσαν επιδημίες. Έτσι, πολλοί άνθρωποι πέθαιναν τότε από φυματίωση και χολέρα.
- Οι άνθρωποι εργάζονται 12-16 ώρες τη μέρα, 7 ημέρες την εβδομάδα

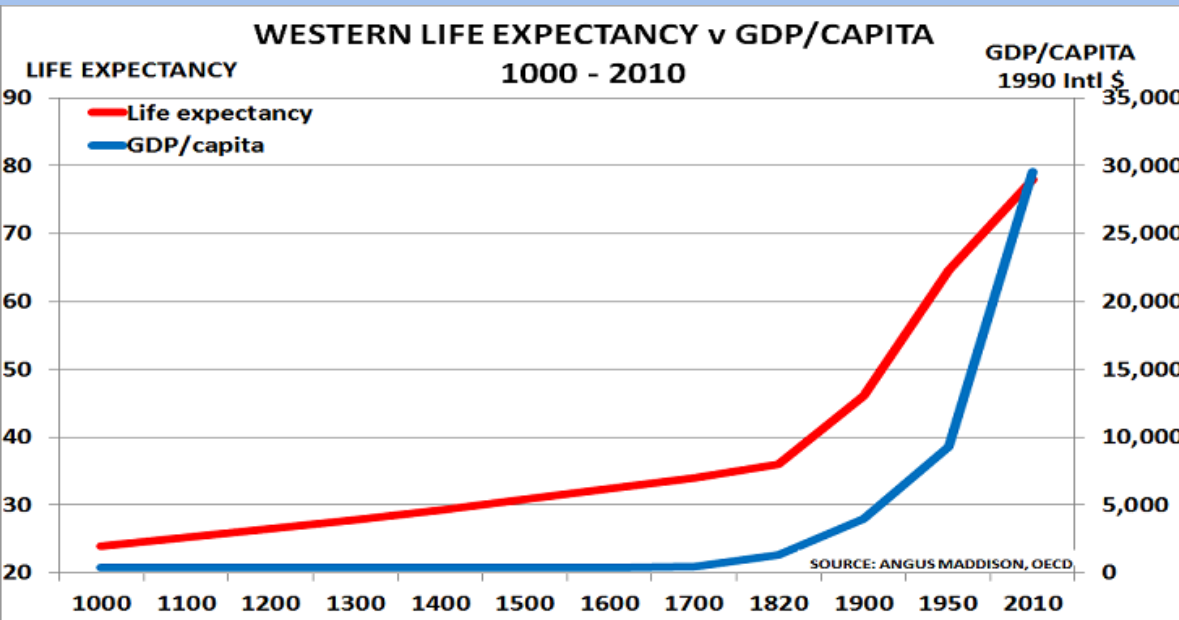

Παιδική εργασία

Ποιες αλλαγές έγιναν

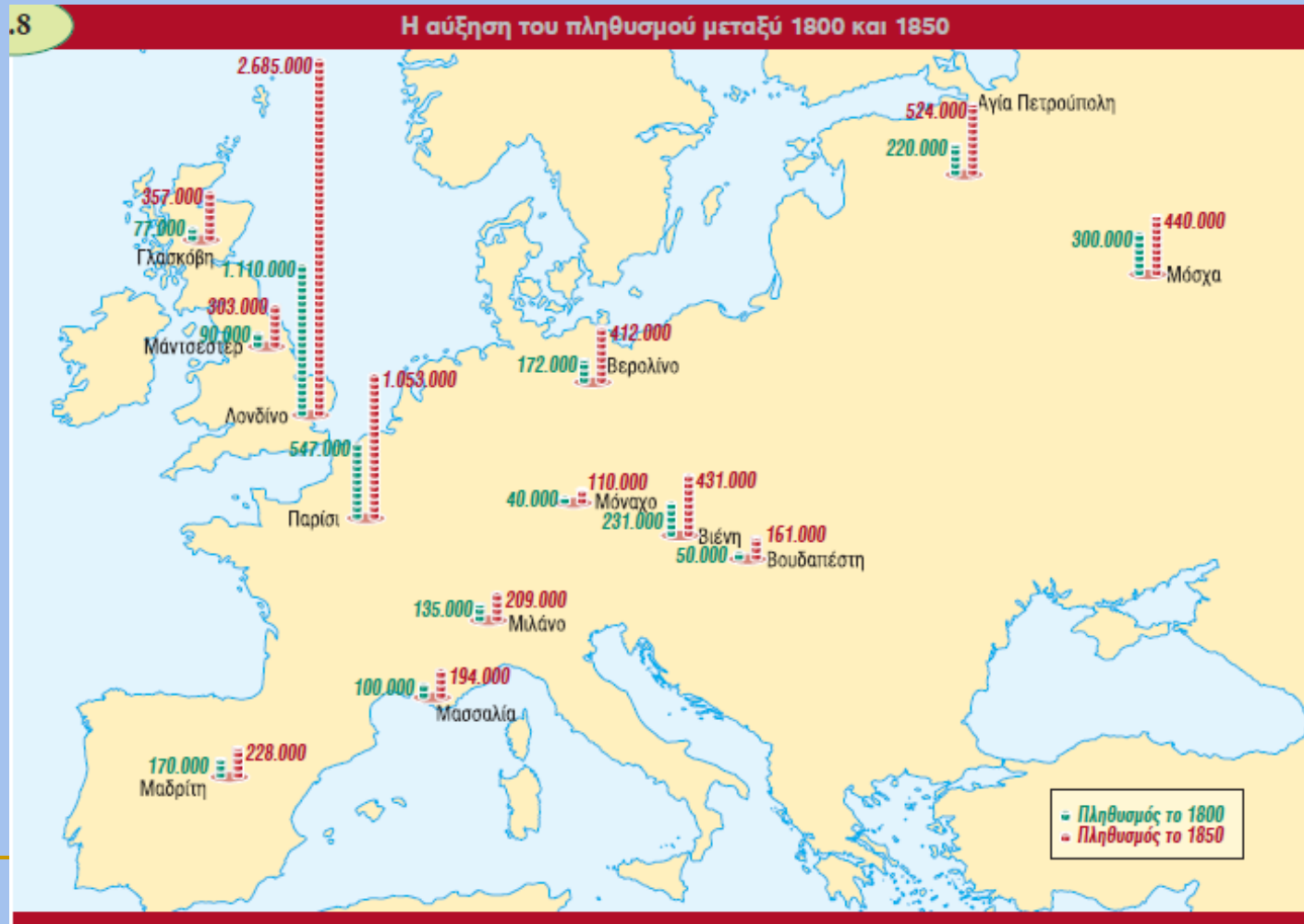
- **β) Αύξηση της προσδοκώμενης ζωής.** Η εξέλιξη της ιατρικής και η βελτίωση των υλικών όρων ζωής αύξησαν την προσδοκώμενη ζωή. Οι άνθρωποι ζουν περισσότερο σε σχέση με το παρελθόν

Life Expectancy					
Country	1750	1900	1950	1990	2010 (est)
England / UK	37	48	69	76	79.4
France	26	46	67	77	80.7
U.S.A.	51	48	68	76	78.2
India	-	27	39	59	64.7
World	25 (est.)	30.0	50.0	65.0	67.2

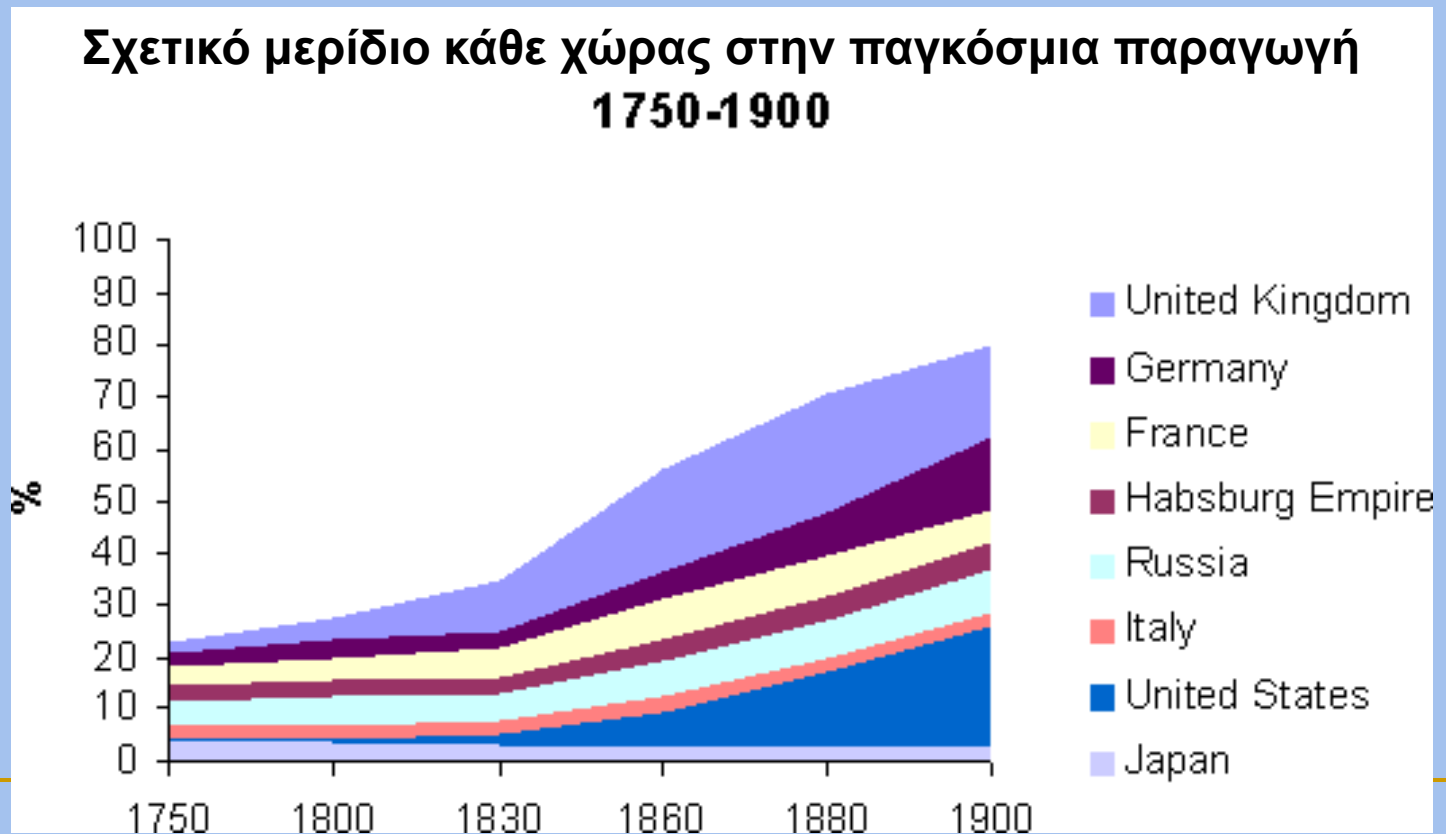
Ποιες αλλαγές έγιναν

- β) Αύξηση της προσδοκώμενης ζωής. Η αύξηση της προσδοκώμενης ζωής αυξάνει τον πληθυσμό

Ποιες αλλαγές έγιναν

- γ) **Αύξηση παραγωγής προϊόντων – ζήτηση για νέα προϊόντα.** Η βιομηχανία αύξησε θεαματικά την παραγωγή των προϊόντων

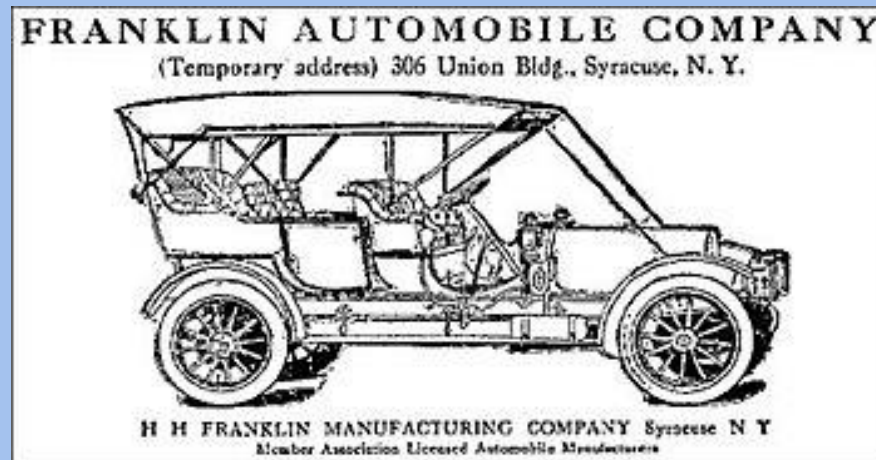

Ποιες αλλαγές έγιναν

- γ) Αύξηση παραγωγής προϊόντων – ζήτηση για νέα προϊόντα.
Οι διαφημίσεις δημιουργούν νέες ανάγκες και νέες καταναλωτικές συνήθειες

Διαφήμιση Coca Cola
στα τέλη 19^{ου} αιώνα

Διαφήμιση
αυτοκινήτου
το 1909

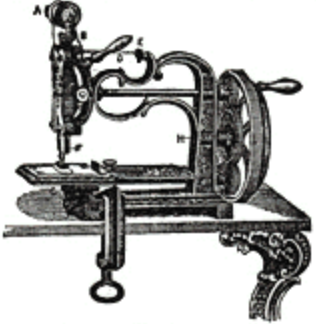
SO SIMPLE IT NEVER GETS OUT OF ORDER. \$18.00 The Celebrated Common Sense \$18.00

Family Sewing Machine!

IMPROVED AND PERFECTED.

Durable! Durable!! DURABLE!!!

FOR ELEGANCE OF FINISH
IT HAS NO RIVAL,
HIGH PRICE OR LOW!!

Simplicity, Grace, and Beauty!

ACKNOWLEDGED TO BE THE BEST
Cheap Family Sewing Machine
IN THE UNITED STATES!!

SIMPLE, DURABLE, COMPACT, AND CHEAP!!

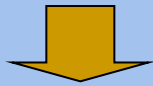
Διαφήμιση
ραπτομηχανής

Ποιες αλλαγές έγιναν

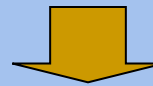
■ γ) Αύξηση παραγωγής προϊόντων – ζήτηση για νέα προϊόντα.

Παράδειγμα:

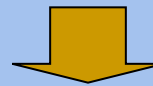
- Στη δεκαετία του 1890 άρχισε η μαζική παραγωγή αυτοκινήτων. Μέχρι τότε κανείς δε σκεφτόταν να αγοράσει αυτοκίνητο

- Οι τιμές των αυτοκινήτων πέφτουν και το αγαθό αυτό γίνεται πιο προσιτό στους πολλούς.

- Αυξάνεται λοιπόν η ζήτηση για το αγαθό που λέγεται αυτοκίνητο

- Δημιουργείται η ανάγκη δημιουργίας αυτοκινητοδρόμων

***Το μοντέλο T της Ford,
το πρώτο αυτοκίνητο για τους πολλούς.***

Ποιες αλλαγές έγιναν

- **δ) Ανάπτυξη εμπορίου και τραπεζών.** Στις βιομηχανικές κοινωνίες αναπτύχθηκαν
 - ❑ το εμπόριο και
 - ❑ το τραπεζικό σύστημα που σήμερα κυριαρχούν σε παγκόσμιο επίπεδο.

- **ε) Ανάπτυξη βιομηχανίας – τομέα υπηρεσιών.**

Η πλειονότητα των εργαζομένων των βιομηχανικών κοινωνιών απασχολείται στη

 - ❑ βιομηχανία και
 - ❑ στον τομέα των υπηρεσιών (εμπόριο, τράπεζες κτλ.)
 - ❑ Όλο και μικρότερο ποσοστό του πληθυσμού απασχολείται στη γεωργία, στην οποία εισάγονται σταδιακά μηχανές (εκβιομηχάνιση της γεωργίας).

Ποιες αλλαγές έγιναν

- στ) Αλλαγή στις κοινωνικές σχέσεις.
 - Στα χωριά όπου ζούσαν οι άνθρωποι πριν τη βιομηχανική επανάσταση είχαν προσωπικές σχέσεις
 - Στη βιομηχανική επανάσταση επικρατούν απρόσωπες σχέσεις μεταξύ των κατοίκων των μεγαλουπόλεων.

